

VALTAKUNTA JAKAANTUU JUUDAAN JA ISRAELIIN

1. Kertomuksen taustatietoja

Kuningas Salomo oli teettänyt kovia töitä ja kerännyt veroja loistonsa ylläpitämiseksi.

a) Kertomuksen tapahtumapaikka

b) Ajallinen yhteys muihin kertomuksiin

Valtakunta jakaantui n. vuonna 930 eKr.

c) Kertomuksessa esiintyvät henkilöt

- ✚ Rehabeam, Salomon poika, josta tuli Juudan = kahden sukukunnan, (Juudan ja Benjaminin) kuningas. Juudan sukukunta oli sukukunnista suurin. Ensimmäisessä väestönlaskennassa siihen kuului 74 600 sotakelpoista miestä, ja toisessa 76 500 (4 Moos. 1: 27 ja 26: 22). Rehabeamin valtakuntana oli etelä-osa, johon kuului myös Jerusalem temppeleineen.

- ✚ Jerobeam (eli Jerobeam I), Nebatin poika, josta tuli Israelin = kymmenen sukukunnan kuningas. Hän hallitsi Israelia 22 vuotta. Maantieteellisesti Israel oli pohjoinen osa (Galilea). (Reilut 200 vuotta myöhemmin Israelin kuninkaaksi tuli Jerobeam II, joka hallitsi 40 vuotta)
- ✚ Profeetta Semaja

d) Vieraat termit

Ies = rasitus, kuorma, taakka, sorto, orjuus (suomisanakirja.fi)

2. Itse kertomus Raamatusta

1 Kun. 12:1–19

Rehabeamista tuli huono kuningas

Rehabeam (Salomon poika) meni Sikemiin, sillä koko Israel oli tullut Sikemiin tekemään häntä kuninkaaksi. Kun Jerobeam kuuli sen - hän oli vielä Egyptissä, jonne hän oli paennut kuningas Salomoa, ja Jerobeam asui Egyptissä, mutta he lähettivät kutsumaan hänet - niin Jerobeam ja koko Israelin seurakunta tuli saapuville, ja he puhuivat Rehabeamille sanoen:

"Sinun isäsi (Salomo) teki meidän ikeemme raskaaksi; mutta huojenna sinä nyt se kova työ, jota isäsi teetti, ja se raskas ies, jonka hän pani meidän niskaamme, niin me palvelemme sinua." Hän vastasi heille: "Menkää ja odottakaa kolme päivää ja tulkaa sitten takaisin minun tyköni." Kansa meni.

Kuningas Rehabeam neuvotteli vanhain kanssa, jotka olivat palvelleet hänen isäänsä Salomoa, kun tämä vielä eli, ja kysyi: "Kuinka te neuvotte vastaamaan tälle kansalle?" He vastasivat hänelle: "Jos sinä tänä päivänä rupeat tämän kansan palvelijaksi ja palvelet heitä, jos kuulet heitä ja puhut heille hyviä sanoja, niin he ovat sinun palvelijoitasi kaiken elinaikasi."

Mutta Rehabeam hylkäsi tämän neuvon, jonka vanhat hänelle antoivat, ja neuvotteli nuorten miesten kanssa, jotka olivat kasvaneet hänen kanssaan ja jotka palvelivat häntä. Rehabeam kysyi heiltä: "Kuinka te neuvotte meitä vastaamaan tälle kansalle, joka on puhunut minulle sanoen: 'Huojenna se ies, jonka sinun isäsi on pannut meidän niskaamme?'" Niin nuoret miehet vastasivat hänelle: "Sano näin tälle kansalle: 'Minun pikkusormeni on paksumpi kuin minun isäni lantio. Jos siis isäni on sälyttänyt teidän selkäänne raskaan ikeen, niin minä teen teidän ikeenne vielä raskaammaksi; jos isäni on kurittanut teitä raipoilla, niin minä kuritan teitä piikkiruoskilla.'"

Niin Jerobeam ja kaikki kansa tuli Rehabeamin tykö kolmantena päivänä, niin kuin kuningas oli käskenyt sanoen: "Tulkaa takaisin minun tyköni

kolmantena päivänä." Kuningas Rehabeam antoi kansalle kovan vastauksen, hyljäten sen neuvon, jonka vanhat olivat hänelle antaneet. Hän puhui heille nuorten miesten neuvon mukaan, sanoen: "Jos minun isäni on tehnyt teidän ikeenne raskaaksi, niin minä teen ikeenne vielä raskaammaksi; jos minun isäni on kurittanut teitä raipoilla, niin minä kuritan teitä piikkiruoskilla."

Kuningas ei siis kuullut kansaa; sillä Herra sen niin salli täyttääkseen sanansa, jonka Herra oli puhunut Jerobeamille, profeetta Ahian kautta. Kun koko Israel huomasi, ettei kuningas heitä kuullut, vastasi kansa kuninkaalle näin: "Mitä osaa meillä on Daavidiin? Ei meillä ole perintöosaa Iisain poikaan. Majoillesi, Israel! Valvo nyt huonettasi, Daavid!" Israel meni majoillensa. Niin Rehabeam tuli ainoastaan niiden israelilaisten kuninkaaksi, jotka asuivat Juudan kaupungeissa.

Kun kuningas Rehabeam lähetti matkaan verotöiden valvojan Adoramin, kivitti koko Israel hänet kuoliaaksi. Silloin kuningas Rehabeam nousi nopeasti vaunuihinsa ja pakeni Jerusalemiin. Näin Israel (=10 sukukuntaa) luopui Daavidin suvusta, aina tähän päivään asti.

Jerobeamista tuli pohjoisosan, Israelin, kuningas

1 Kun. 12:20-33

Mutta kun koko Israel kuuli, että Jerobeam oli tullut takaisin, lähettivät he kutsumaan hänet kansankokoukseen ja tekivät hänet koko Israelin kuninkaaksi. Daavidin sukua ei seurannut kukaan muu kuin Juudan sukukunta yksin. Kun Rehabeam tuli Jerusalemiin, kokosi hän koko Juudan heimon ja Benjaminin sukukunnan, satakahdeksankymmentä tuhatta sotakuntoista valiomiestä, sotimaan Israelin heimoa vastaan ja palauttamaan kuninkuutta Rehabeamille, Salomon pojalle.

Mutta Jumalan miehelle, Semajalle, tuli tämä Jumalan sana: "Sano Rehabeamille, Salomon pojalle, Juudan kuninkaalle, ja koko Juudan ja Benjaminin heimoille sekä muulle kansalle näin: 'Näin sanoo Herra: Älkää menkö sotimaan veljiänne, israelilaisia, vastaan. Palatkaa kukin kotiinne, sillä minä olen sallinut tämän tapahtua.'" Niin he kuulivat Herran sanaa, kääntyivät takaisin ja menivät pois Herran sanan mukaan.

Jerobeam määrää Israelin palvelemaan epäjumalia

Mutta Jerobeam linnoitti Sikemin Efraimin vuoristossa ja asettui sinne. Sitten hän lähti sieltä ja linnoitti Penuelin. Jerobeam ajatteli sydämessään: "Nyt valtakunta joutuu takaisin Daavidin suvulle. Jos tämä kansa menee ja uhraa teurasuhreja Herran temppelissä Jerusalemissa, niin tämän kansan sydän kääntyy jälleen heidän herransa Rehabeamin, Juudan kuninkaan, puolelle; ja he tappavat minut ja palaavat takaisin Rehabeamin, Juudan kuninkaan, luo."

Mietittyään asiaa kuningas teetti kaksi kultaista vasikkaa ja sanoi heille: "Te olette jo tarpeeksi kauan kulkeneet Jerusalemissa. Katso, Israel, tässä on sinun Jumalasi, joka on johdattanut sinut Egyptin maasta." Jerobeam pystytti toisen Beeteliin, ja toisen hän asetti Daaniin. Tämä koitui synniksi. Kansa kulki sen toisen kuvan luo Daaniin saakka. Jerobeam rakensi myös uhrikukkulatemppeleitä ja teki kansan keskuudesta papeiksi kaikenkaltaisia miehiä, jotka eivät olleet leeviläisiä. Jerobeam laittoi juhlan kahdeksannessa kuussa, kuukauden viidentenätoista päivänä, sen juhlan kaltaisen, jota vietetään Juudassa, ja nousi silloin itse alttarille; niin hän teki Beetelissä ja uhrasi niille vasikoille, jotka hän oli teettänyt. Tekemiänsä uhrikukkulapappeja hän asetti virkaan Beeteliin. Jerobeam nousi sille alttarille, jonka oli teettänyt Beeteliin, viidentenätoista päivänä kahdeksatta kuuta, jonka kuukauden hän oli omasta päästään keksinyt. Hän laittoi silloin juhlan israelilaisille ja nousi alttarille polttamaan uhreja.

3. Kertomuksen keskeinen opetus

Nyt oli toteutunut se, mitä Jumala oli sanonut Salomolle: Valtakunta oli jakautunut kahtia: Israeliin ja Juudaan. Juudaa (myöhemmin Juudea ja Samaria) hallitsi Daavidin jälkeläiset ja Juudan alueelle jäi Jerusalemi, jossa oli temppeli.

Israelin kuninkaaksi tuli Jerobeam. Yrittäessään estää ettei Israelin kansa (= 10 sukukuntaa) palaa Rehabeamin kannattajaksi ja etteivät he menisi enää Jerusalemiin temppeliin uhraamaan, Jerobeam rakennutti kaksi kultaista vasikkaa ja valitsi papeiksi ketä hyvänsä (ei pelkkiä leeviläisiä). Jumala rankaisi Jerobeamia tästä: "Tämä tuli synniksi Jerobeamin suvulle ja syyksi siihen, että se hävitettiin ja hukutettiin maan päältä." 1 Kun. 13:34.

Kuulemme Juudan ja Israelin (kansojen ja kuninkaiden) vaiheista lisää VT4-sarjassa. Mutta nyt jo voidaan lapsille kertoa, että Jumala piti lupauksensa ja säilytti Juudan kuninkuuden Daavidin jälkeläisillä. Jeesus oli se viimeinen Jumalan voideltu, Daavidin suvusta. (Katso kohta 8.)

4. Muita vastaavia kertomuksia Raamatussa

Israelin kansa oli tehnyt Aaronin suostumuksella itselleen kultaisen vasikan (epäjumalan) jo erämaavaelluksen aikana. VT2_10.

5. Opeteltava Raamatun lause

Johdata minua totuutesi tiellä ja opeta minua, sillä sinä olet minun pelastukseni Jumala. Ps. 25:5.

6. Lauluehdotus SK 321 On tie ja monta kulkijaa tai

Kuinka on sun sielus laita? Minne kuljet matkamies?
Lavea on tie tai kaita. Kumpaa niistä kulkenet?
Kumpi tie? Sä vastaa oi. Molemmat ei olla voi.

Kaita tie on vaivalloista, siksi harvat löytää sen.
Helpompaa on käydä toista, joukon kanssa nauraen.
Kumpaan joukkoon kuulunet? Molempiin et kuulu, et!

Eri tiet ja eri määrä. Minne kulkijan ne vie?
Kuolemaan tie päättyy väärä. Elämään vie kaita tie.
Mieti tarkoin matkamies, minne päättyy sinun ties.

Hyvä Paimen, johdossasi kuljen tietä oikeaa.
Auta, että aina kuulen vain sun ääntäs kutsuvaa.
Silloin varma olla saan: Saavun kotiin ihanaan.

Sävel VK 182 Autuuden ja armon sana, Rudolf Lagi (k. 1868)
sanat Simo Korpela (k. 1936), viim. säkeistö Eeva Voima

Kumpi tie

Sanat Simo Korpela, sävel Rudolf Lagi

Kuin-ka on sun sie-lus lai-ta? Min-ne kul-jet mat-ka-mies?
La-ve-a on tie tai kai-ta. Kum-paa nii-stä kul-ke-net?
Kum-pi tie? Sä vas-taa oi. Mo-lem-mat ei ol-la voi.

7. Tehtäviä / kysymyksiä

8. Muuta huomioon otettavaa

Tämän valtakunnan kahtiajaon jälkeen Israelia hallitsi eri kuninkaat n. 200 vuotta (n. 930 – 730 eKr.), jonka jälkeen Assyrian kuningas valloitti maan ja sen asukkaat vietiin Assyriaan pakkosiirtolaisuuteen, jossa se sulautui assyrialaisiin. Valtakunta lakkasi olemasta.

Juudassa kuninkuus kulki isältä pojalle vieläpä niin, että Juudan kuninkaat ovat Matteuksen evankeliumin alussa luetellussa Jeesuksen (Joosefin) sukupuussa. Juudan kansa joutui pakkosiirtolaisuuteen Babyloniaan 130 vuotta myöhemmin kuin israelilaiset, kahdessa osassa: Ensin Babylonian kuningas Nebukadnessar valloitti Jerusalemin v. 597 eKr. ja vuonna 586 eKr. oli Jerusalemin tuho: temppeli ja kuninkaanlinna ym rakennukset tuhottiin ja poltettiin ja loputkin kansasta vietiin pakkosiirtolaisuuteen. Juutalaisten pakkosiirtolaisuus kesti lähes 70 vuotta. Juutalaiset saivat luvan palata Jerusalemiin v. 538 eKr. jolloin vain osa palasi. Vuonna 516/515 eKr. vihittiin Jerusalemissa käyttöön II temppeli, Serubbaabelin temppeli, joka toimi n. 500 vuotta.

